

Jura, Kvæg, Fjerkræ, Grise, Heste, Øvrige dyr

Ny husdyrgødningsbekendtgørelse 1. januar 2022

Læs her om de væsentligste ændringer, herunder at byggeblade, der fraviger kravet om fast bund og afløb for visse dyretyper er indarbejdet i bekendtgørelsen.

Viden om

Antal sidebesøg: 17

Den nye husdyrgødningsbekendtgørelse er trådt i kraft 1. januar 2022. Samtidig er bekendtgørelse nr. 1451 af 21. juni 2021 ophævet. Bekendtgørelsens officielle navn er Bekendtgørelse nr. 2243 af 29. november 2021 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning.

Læs i harmonikaen nedenfor om de væsentligste ændringer i den nye bekendtgørelse i forhold til den hidtil gældende.

De væsentligste ændringer i husdyrgødningsbekendtgørelsen pr. 1. januar 2022

Fold alle ind

§ 3: Ophævede og nye definitioner

Ophævede definitioner

De oplistede definitioner er ophævet, da de ikke længere bruges i husdyrgødningsbekendtgørelsen som følge af den opsplitning af bekendtgørelsen, der skete i august 2021. Her blev bekendtgørelsen delt i hus-dyrgødningsbekendtgørelsen og gødningsanvendelsesbekendtgørelsen.

- Vegetabilsk biomasse § 3, nr. 11
- Affald § 3, nr. 13
- Fast affald § 3, nr. 14
- Flydende affald § 3, nr. 15
- Anden organisk gødning § 3, nr. 18
- Brændingsanlæg § 3, nr. 25
- Biogasanlæg § 3, nr. 26.
- Fælles biogasanlæg § 3, nr. 27.

Desuden er denne definition ophævet, da reguleringen af afgasset vegetabilsk biomasse er taget ud af bekendtgørelsen:

- Afgasset vegetabilsk biomasse § 3, nr. 12.

Miljøministeriet vurderer, at der ikke er behov for at have afgasset vegetabilsk biomasse som selvstændig gødningskategori.

- Definition af ridehal i § 3, nr. 18:
"En ridehal: Husdyranlæg, hvor heste opholder sig kortvarigt i forbindelse med ridning og træning."
- Definition af læskur i § 3, nr. 17:
"Et læskur: Husdyranlæg, hvor dyr opholder sig kortvarigt i forbindelse med, at de søger læ."

Nyt § 6, stk. 3 om placering af fodertrug

(Hidtidigt stk. 3 bliver til stk. 4).

Stk. 3

"Fodertrug og lignende må højst være placeret det samme sted i 12 uger ad gangen. Fodertrug må ikke placeres samme sted, før der er forløbet 1 år."

Det fremgår af Miljøministeriets høringsbrev side 11, at:

- man ved fodertrug forstår, det sted hvor selve fodringen sker. Anvender man ikke fodertrug, er det altså det sted, hvor dyrene fodres. (Dette er fortolkningen af "fodertrug og lignende").
- årsagen til den nye regel om flytning af fodertrug er, at den er med til at sikre, at der ikke sker unødvendig forurening af miljøet.
- "kravet om flytning ikke gør sig gældende for vandtrug, da det er ministeriets opfattelse, efter dialog med erhvervet, at dette kan være vanskeligt at gennemføre i praksis. Ministeriet vil dog anbefale, at man som driftsejer for så vidt muligt forsøger at flytte vandtrug eller etablere fast bund herunder, da fast placerede vandtrug i folden ofte er medvirkende til optrådt jord, hvor risikoen for forurening af miljøet er væsentlig højere."

§ 6 i sin helhed:

"Folde med dyr må ikke etableres, udvides eller ændres i de områder og inden for de afstande, der er nævnt i § 4, stk. 1, nr. 1-3. Folde med svin på ejendomme, hvor der er mere end 40 svin, der er større end 35 kg, må desuden ikke etableres, udvides eller ændres inden for den afstand, der er nævnt i § 4, stk. 1, nr. 4. Afstandene måles fra foldens kant.

Stk. 2

Fodertrug, vandtrug og lignende må ikke placeres inden for de i § 4, stk. 1, nr. 1-4, nævnte områder og afstande.

Stk. 3

Fodertrug og lignende må højst være placeret det samme sted i 12 uger ad gangen. Fodertrug må ikke placeres samme sted, før der er forløbet 1 år.

Stk. 4

Kommunalbestyrelsen kan dispensere fra kravene i stk. 1 og 2. Kommunalbestyrelsen kan ved meddelelse af dispensation stille vilkår."

Nyt § 8, stk. 6: Ridehaller undtages fra kravet om fast bund og afløb

Efter husdyrgødningsbekendtgørelsens § 8, stk. 1 skal husdyranlæg være indrettet, så der ikke sker forurening af grundvand og overfladevand.

Efter stk. 2 skal et anlæg m.v. omfattet af stk. 1, have fast bund eller gulve udført af bestandige materialer, som er uigennemtrængelige for fugt, og som kan modstå påvirkningerne fra dyrene og de anvendte redskaber.

Efter det nye stk. 6 kan kravet om fast bund og afløb fraviges for ridehaller til heste. Der skal dog være en solid bund, jf. de retningslinjer, Miljøministeriet og Miljøstyrelsen har angivet i høringsbrevet (se nedenfor). Desuden er der krav om daglig rengøring af ridehallen efter endt ophold på dage, hvor ridehallen benyttes.

Det nye stk. 6:

"Kravet i stk. 2, kan fraviges for ridehaller til heste, der dog skal konstruere en solid bund, der skal udføres, så kravene i stk. 1, 1. pkt. overholdes. Der skal endvidere foretages daglig rengøring efter endt ophold på de dage, hvor ridehallen anvendes."

§ 8, stk. 1

"Husdyranlæg, skal være indrettet således, at forurening af grundvand og overfladevand ikke finder sted. Tilsvarende gælder for løbegårde og lignende arealer, hvor der er en høj koncentration af dyr, og hvor næringsstofferne fra husdyrgødningen set over en årrække ikke kan udnyttes på arealet."

§ 8, stk. 2

"Et anlæg m.v. omfattet af stk. 1 skal have fast bund eller gulve udført af bestandige materialer, som er uigennemtrængelige for fugt, og som kan modstå påvirkningerne fra dyrene og de anvendte redskaber. Anlægget m.v. skal endvidere indrettes med afløb til opsamling af flydende husdyrgødning eller restvand, der føres gennem tætte, lukkede ledninger til en beholder, der opfylder bestemmelserne i kapitel 8."

Om baggrunden for fritagelsen for kravet om fast bund og afløb skriver Miljøministeriet sådan i høringsbrevet, side 8:

"Miljøministeriet har indhentet fagligt bidrag fra Miljøstyrelsen med henblik på at vurdere, om der kan være andre miljømæssigt forsvarlige måder at indrette ridehallerne på. Miljøstyrelsen oplyser, at såfremt der ikke er fast bund, vil hallen være i åben forbindelse med jorden. For i denne situation at forbedre underlaget til ridebrug, vil muldjorden normalt være udskiftet med stabilt grus, og oven på gruset lægges der typisk et lag af stenmel og herefter en bund. Bunden udgøres af mellem 8-15 cm materiale. Materialet, der anvendes som bund, kan variere afhængig af typen af ridning, der finder sted i hallen, men der ses oftest materialer som granulat, grus, sand, flis, spåner, hør eller en blanding af de nævnte materialer. Af hensyn til brugen af ridehallen er det ofte praksis, at afsat fast gødning fra hestene opsamles løbende og tilføres et gødnings-opbevaringsanlæg. Det er derfor udelukkende den flydende gødning fra hestene, som evt. skal opsuges af materialet, men da hestes gødeadfærd gør, at de kun sjældent vil afsætte urin i ridehallen, antages dette at være minimalt. Der bør dog tilføres nyt materiale efter behov.

Samlet vurderer Miljøstyrelsen, at der ved en indretning og anvendelse af ridehaller efter disse retningslinjer ikke vil være risiko for udvaskning eller ophobning af N og P i jorden under ridehallen, og at det på disse vilkår vil være miljømæssigt forsvarligt at fritage ridehaller fra kravet om fast bund og afløb.

Ridehaller, der er omfattet af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (mere end 100 m² produktionsareal på ejendommen), er omfattet af bestemmelsen i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen § 38, der påbyder rengøring efter anvendelse af arealet, når dyrene har forladt dette (henholdsvis 4 og 12 timer efter dyrene har forladt arealet afhængig af hyppigheden af adgang på arealet). Samme krav finder ikke anvendelse for bedrifter, der har et produktionsareal under 100 m²."

Der er indsat en definition af ridehal i § 3, nr. 18:

"En ridehal: Husdyranlæg, hvor heste opholder sig kortvarigt i forbindelse med ridning og træning."

§ 8, stk. 3 – 9: Delvist indarbejdede byggeblade, der fraviger kravet om fast bund og afløb for visse dyretyper

Tilbagetrækning af byggeblade til dybstrøelse ved nye etableringer / udvidelser / ændringer efter 1. januar 2022

Efter husdyrgødningsbekendtgørelsens § 8, stk. 2 skal alle husdyranlæg indrettes med fast bund eller gulve udført af bestandige materialer, som er uigennemtrængelige for fugt, og som kan modstå påvirkningerne fra dyrene og de anvendte redskaber. Anlægget m.v. skal desuden indrettes med afløb til opsamling af flydende husdyrgødning eller restvand, der føres gennem tætte, lukkede ledninger til en beholder, der opfylder bestemmelserne i bekendtgørelsens kapitel 8.

Disse regler kan imidlertid fraviges, i det omfang anlægget m.v. i stedet overholder nærmere angivne drifts-forskrifter i landbrugets byggeblade, som er godkendt af Miljøstyrelsen senest den 31. juli 2018. Det står i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 38, stk. 1.

Disse to byggeblade, der fraviger bl.a. kravet om fast bund og afløb, er nu trukket tilbage som undtagelsesmulighed for så vidt angår nye etableringer, udvidelser og ændringer af husdyranlæg efter 1. januar 2022:

- Etablering af løsdriftstalder uden fast bund til ammekøer, ungdyr mv. på dybstrøelse
- Etablering af stalder uden fast bund og med dybstrøelse til får og geder til mælke- og kødproduktion.

Se Miljøstyrelsens oversigt over byggeblade.

Baggrunden for tilbagetrækning af byggebladene

Tilbagetrækningen af byggebladene er sket efter Miljøministeriets vurdering på baggrund af en faglig rapport fra Teknologisk Institut om miljøpåvirkningen fra løsdriftstalde med dybstrøelse. Læs om rapporten i høringsbrevet side 9, punkt 8.

Miljøministeriets vurdering:

"Det er ministeriets vurdering, at etablering og drift af stalde uden fast gulv, hvor halm udgør "membranen", der skal sikre mod forurening af overfladevand og grundvand, indebærer en øget risiko for forurening herunder navnlig, hvis der ikke er sikkerhed for måttens tykkelse og løbende vedligehold. Miljøministeriet har forelagt Miljøstyrelsen rapporten. Miljøstyrelsen vurderer, at disse typer stalde kan give anledning til en nitratpåvirkning, der under visse betingelser kan give anledning til nitratpåvirkning af en grundvandsforekomst. Særligt hvis der er begrænset spredning af forureningen. Miljøstyrelsen gør desuden opmærksom på, at akkumuleringen af kvælstof (N) potentielt kan udgøre en væsentlig forureningsrisiko på sigt, når en stald fjernes, og arealet under stalden derved bliver udsat for nedbørspåvirkning."

Reglerne for nye husdyranlæg, som ikke er fast placerede

Definitionen af husdyranlæg i husdyrbrugloven § 3, stk. 1 nr. 2:

"Husdyranlæg: Stald eller lignende bygning eller indretning, hvor husdyr i almindelighed opholder sig eller har adgang til, med tilhørende dyrehold."

Nyt § 8, stk. 4:

"Ikke fast placerede husdyranlæg, hvor dyrene ikke tilbydes foder og vand, kan som alternativ til kravene i stk. 2, opfylde kravene til placering af foder- og vandtrug, jf. § 6, stk. 2 og 3, kravene til strøelse, jf. stk. 7, samt kravene til flytning af husdyranlægget, jf. § 9, stk. 1-3. Bestemmelsen finder ikke anvendelse for hus-dyranlæg til svin og fjerkræ."

Efter § 8, stk. 4 kan ikke fast placerede husdyranlæg etableres uden fast bund og afløb, hvis disse fire betingelser opfyldes:

1. Dyrene tilbydes ikke foder og vand i anlægget.
2. Driftsejeren opfylder krav til flytning af fodertrug på folden.
3. Driftsejeren følger visse krav til strøelse.
4. Anlægget flyttes jævnlige.

Betingelse nr. 1: Ikke foder og vand i anlægget

Kravet, om at dyrene ikke tilbydes foder eller vand i anlægget, er ifølge Miljøministeriet indført for at sikre, at der forekommer en så minimal punktkildeforurening som muligt. Kravet bunder i konklusionen fra rapporten fra Teknologisk Institut (se ovenfor under overskriften "Baggrunden for tilbagetrækning af byggebladene"), hvor det bl.a. konkluderes, at der vil blive afsat mindre gødning i anlægget, hvis dyrene tilbydes foder og vand andetsteds.

Betingelse nr. 2: Driftsejeren opfylder krav til flytning af fodertrug på folden

Der er krav om, at driftsejeren opfylder krav til placering af foder- og vandtrug, jf. § 6, stk. 2 og 3. Det indebærer, at:

- de angivne afstandskrav nævnt i § 4, stk. 1 skal overholdes. (Det står i § 6, stk. 2, der gælder både foder- og vandtrug).
- fodertrug og lignende højst må være placeret det samme sted i 12 uger ad gangen. (Det står i § 6, stk. 3, der gælder for fodertrug men ikke for vandtrug).
- fodertrug ikke må placeres samme sted, før der er forløbet 1 år. (Det står i § 6, stk. 3).

§ 6, stk. 2

"Fodertrug, vandtrug og lignende må ikke placeres inden for de i § 4, stk. 1, nr. 1-4, nævnte områder og afstande."

§ 6, stk. 3

"Fodertrug og lignende må højst være placeret det samme sted i 12 uger ad gangen. Fodertrug og lignende må ikke placeres samme sted, før der er forløbet 1 år."

§ 4, stk. 1

"Etablering af husdyranlæg, gødningsopbevaringsanlæg og ensilageopbevaringsanlæg samt udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening, er ikke tilladt

1. i et eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde,
2. i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende,
3. i en afstand mindre end 50 m fra de i nr. 1 og 2 nævnte områder, eller
4. i en afstand mindre end 50 m fra en nabobeboelse."

Fodertrug

Det fremgår af Miljøministeriets høringsbrev side 11, at:

- man ved fodertrug forstår, det sted, hvor selve fodringen sker. Anvender man ikke fodertrug, er det altså det sted, hvor dyrene fodres. (Dette er fortolkningen af "fodertrug og lignende" i § 6, stk. 3).
- årsagen til den nye regel om flytning af fodertrug er, at den er med til at sikre, at der ikke sker unødvendig forurening af miljøet.
- "kravet om flytning ikke gør sig gældende for vandtrug, da det er ministeriets opfattelse, efter dialog med erhvervet, at dette kan være vanskeligt at gennemføre i praksis. Ministeriet vil dog anbefale, at man som driftsejer for så vidt muligt forsøger at flytte vandtrug eller etablere fast bund herunder, da fast placerede vandtrug i folden ofte er medvirkende til optrådt jord, hvor risikoen for forurening af miljøet er væsentlig højere."

Gælder for alle, som er omfattet af husdyrgødningsbekendtgørelsen

Ministeriet bemærker desuden i høringsbrevet side 11, at kravet om flytning af fodertrug gælder for alle, der har fodertrug i folden, og som er omfattet af husdyrgødningsbekendtgørelsen, og ikke kun i forhold til de specifikke undtagelser fra byggebladene.

Betingelse nr. 3: Driftsejeren følger visse krav til strøelse, jf. § 8, stk. 7

§ 8, stk. 7 sikrer ifølge Miljøministeriet (høringsbrevet side 11), at dybstrøelsesmåtten konstrueres, så ned-sivning herfra er minimal. Bruger man et af de nye alternativer til fast bund og afløb, skal følgende krav således overholdes:

1. Før dybstrøelsesarealet tages i brug, skal der udlægges et tørt lag sammenpresset halm i 0,3 m tykkelse i hele husdyranlægget, der i fasthed svarer til et stempelslag af en bigballe.

Er husdyranlægget til får og geder til mælke- og kødproduktion, kan man udlægge et lag i 0,2 m tykkelse.

2. Dybstrøelsesmåtten skal til enhver tid have et tørstofindhold på mindst 30%.

Anvendes der andre typer strøelse end halm, skal den samlede sugeevne af denne kunne opveje effekten fra halm

"Et stempelslag af en bigballe"

I høringsnotatet side 10 nederst skriver Miljøministeriet sådan om forståelsen af "et stempelslag af en big-balle":

"... udtrykket "et stempelslag af en bigballe" viderefører terminologien fra byggebladene og skal forstås som halm med en densitet typisk for bigballe. Med udgangspunkt i Farmtest omkring "Halmmængder i storballer og energiforbrug til tørring af halm" udarbejdet af SEGES i 2016 har Miljøministeriet vurderet, at en densitet svarende til minimum 150 kg pr. m³ passende kan anvendes ved omregning fra kravet om tykkelse til et mere konkret mål. Kravet til tykkelsen af den udlagte halmmåtte svarer dermed til minimum 30 kg halm pr. m² ved 0,2 m tykkelse og minimum 45 kg halm ved 0,3 m tykkelse. Dette vil blive indarbejdet i Miljøstyrelsens husdyrvejledning."

§ 8, stk. 7

"Det skal i husdyranlæg omfattet af stk. 4 og 5 sikres, at:

1. Der udlægges et tørt lag sammenpresset halm i 0,3 m tykkelse i hele husdyranlægget, der i fasthed svarer til et stempelslag af en bigballe, før dybstrøelsesarealet tages i brug. Husdyranlæg til får og geder til mælke- og kødproduktion kan udlægge et lag i 0,2 m tykkelse.
2. Dybstrøelsesmåtten skal til enhver tid have en tørstofprocent på mindst 30. Anvendes der andre typer strøelse end halm, skal den samlede sugeevne af denne kunne opveje effekten fra halm."

Undtaget fra kravene til konstruktion

Kravene til dybstrøelsesmåttens konstruktion gælder ikke for de ikke fast placerede husdyranlæg, der højst er placeret det samme sted i 12 uger ad gangen, jf. § 9, stk. 2. Det står i § 8, stk. 8.

§ 8, stk. 8

"Ikke fast placerede husdyranlæg omfattet af stk. 4, der højst er placeret det samme sted i 12 uger ad gangen, jf. § 9, stk. 2, er ikke omfattet af kravene i stk. 7."

§ 9, stk. 2

"Ikke fast placerede husdyranlæg, der højst er placeret det samme sted i 12 uger ad gangen, må ikke placeres samme sted, før der er forløbet 1 år."

Betingelse nr. 4: Anlægget flyttes jævnligt

Betingelse nr. 4 i § 8, stk. 4 er, at kravene til flytning af husdyranlægget i § 9, stk. 1-3 opfyldes.

Af § 9 i husdyrgødningsbekendtgørelsen følger en række krav til placering af ikke fast placerede husdyranlæg, herunder hvor lang tid anlægget må være placeret det samme sted samt krav om, at den ansvarlige for driften skal føre årlig optegnelse over placeringen af anlægget. Disse regler gælder også for ikke fast placerede husdyranlæg, der er etableret uden fast bund og afløb.

§ 9

"Ikke fast placerede husdyranlæg må højst være placeret det samme sted i 12 måneder ad gangen. Anlæggene må ikke placeres samme sted eller inden for en radius af 25 m fra samme placering, før der er forløbet 5 år, jf. dog stk. 2.

Stk. 2.

Ikke fast placerede husdyranlæg, der højst er placeret det samme sted i 12 uger ad gangen, må ikke placeres samme sted, før der er forløbet 1 år.

Stk. 3.

Den ansvarlige for driften skal føre årlig optegnelse over placeringen af anlæg omfattet af stk. 1. Den ansvarlige for driften skal opbevare optegnelserne i 5 år og kunne forevise dem på forlangende i forbindelse med kontrol."

Anlæg til svin og fjerkræ ikke omfattet af § 8, stk. 4

Husdyranlæg til svin og fjerkræ er ikke omfattet af undtagelsen for de ikke fast placerede husdyranlæg i § 8, stk. 4. Det står som sidste punktum i bestemmelsen.

Miljøministeriet skriver i høringsbrevet side 11 nederst:

"Ministeriet skal bemærke, at svin og fjerkræ ikke er omfattet af undtagelsen for de ikke fast placerede husdyranlæg og de fast placerede læskure (mere herom nedenfor). Sohold såvel som økologiske slagtekyllinger har mulighed for at fravige flere af husdyrgødningsbekendtgørelsens bestemmelser, hvis de følger driftsforskrifterne i byggebladene til hhv. indretning og drift af udendørs sohold samt produktion af økologiske slagtekyllinger. Byggebladene fastsætter nærmere driftsmæssige krav til, hvordan man kan holde de to dyretyper.

Da ministeriet arbejder med at implementere disse byggeblade i husdyrgødningsbekendtgørelsen ved en kommende ændring, er det besluttet, at der ikke foretages ændringer af gældende regler, der kan få betydning for byggebladenes anvendelse eller forbuddet mod indretning af anlæg til andre dyretyper (eks. produktion af konventionelle slagtekyllinger). Derfor finder reglerne ikke anvendelse for svin og fjerkræ."

§ 8, stk. 4

"Ikke fast placerede husdyranlæg, hvor dyrene ikke tilbydes foder og vand, kan som alternativ til kravene i stk. 2, opfylde kravene til placering af foder- og vandtrug, jf. § 6, stk. 2 og 3, kravene til strøelse, jf. stk. 7, samt kravene til flytning af husdyranlægget, jf. § 9, stk. 1-3. Bestemmelsen finder ikke anvendelse for husdyranlæg til svin og fjerkræ."

§ 8, stk. 5: Nye regler for fast placerede læskure

Et nyt stk. 5 undtager fast placerede læskure fra kravet om fast bund og afløb i stk. 2.

"Fast placerede læskure, hvor dyrene ikke tilbydes foder og vand, kan som alternativ til kravene i stk. 2, opfylde kravene til placering af foder- og vandtrug, jf. § 6, stk. 2 og 3, samt kravene til strøelse, jf. stk. 7. Bestemmelsen finder ikke anvendelse for husdyranlæg til svin og fjerkræ."

§ 8, stk. 2

"Et anlæg m.v. omfattet af stk. 1 skal have fast bund eller gulve udført af bestandige materialer, som er uigennemtrængelige for fugt, og som kan modstå påvirkningerne fra dyrene og de anvendte redskaber. Anlægget m.v. skal endvidere indrettes med afløb til opsamling af flydende husdyrgødning eller restvand, der føres gennem tætte, lukkede ledninger til en beholder, der opfylder bestemmelserne i kapitel 8."

Definition af læskur i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 3, nr. 17:

"Et læskur: Husdyranlæg, hvor dyr opholder sig kortvarigt i forbindelse med, at de søger læ."

Betingelserne, som skal opfyldes:

1. Dyrene tilbydes ikke foder og vand i anlægget.
2. Driftsejeren opfylder krav til flytning af fodertrug på folden.
3. Driftsejeren følger visse krav til strøelse.

Se beskrivelserne ovenfor under ikke fast placerede husdyranlæg.

§ 8, stk. 3: Nyt alternativ til afløb i form af pumpesump

Efter husdyrgødningsbekendtgørelsen § 8, stk. 2, 2. punktum skal husdyranlæg indrettes med afløb til opsamling af flydende husdyrgødning eller restvand, der føres gennem tætte, lukkede ledninger til en beholder, der opfylder bestemmelserne i bekendtgørelsens kapitel 8.

Et afløb kan for dybstrølesstalde medføre problemer, da væske ikke kan ledes væk fra stalden via almindeligt afløb, men skal pumpes. Som alternativ til afløb kan man benytte en pumpesump. Det nye stk. 3 i § 8 giver mulighed for dette.

§ 8, stk. 3

"Et husdyranlæg, der er indrettet med dybstrøelse, kan som alternativ til kravet om afløb etablere en pumpesump. Pumpesumpen skal udføres i bestandige materialer, der er uigennemtrængelige for fugt med henblik på at sikre, at kravene i stk. 1, 1. pkt. overholdes."

§ 8, stk. 1

"Husdyranlæg, skal være indrettet således, at forurening af grundvand og overfladevand ikke finder sted. Tilsvarende gælder for løbegårde og lignende arealer, hvor der er en høj koncentration af dyr, og hvor næringsstofferne fra husdyrgødningen set over en årrække ikke kan udnyttes på arealet."

§ 8, stk. 2

"Et anlæg m.v. omfattet af stk. 1 skal have fast bund eller gulve udført af bestandige materialer, som er uigennemtrængelige for fugt, og som kan modstå påvirkningerne fra dyrene og de anvendte redskaber. Anlægget m.v. skal endvidere indrettes med afløb til opsamling af flydende husdyrgødning eller restvand, der føres gennem tætte, lukkede ledninger til en beholder, der opfylder bestemmelserne i kapitel 8."

Bemærk, at Miljøministeriet i høringsbrevet side 12 vurderer, at dybstrøleses anlægget skal indrettes med kanter, der modvirker overløb, samt har et vist fald til pumpesumpen for at sikre, at der ikke sker forurening af grundvand eller overfladevand.

Miljøministeriet skriver i høringsbrevet side 12 sådan vedr. pumpesump:

"En pumpesump er en forsækning eller en brønd i gulvet under dybstrølesmåtten, som opsamler eventuel overskydende væske fra måtten og hvori - midlertidig eller permanent - kan nedsænkes en pumpe således, at væsken kan pumpes over i en beholder som kan udgøre gyllekanaler, gyllebeholder eller gyllevogn.

Ministeriet bestilte i denne forbindelse en faglig vurdering fra Miljøstyrelsen, der havde til formål at undersøge udbredelse, indretning af og praksis omkring pumpesumpe i dybstrølesstalde.

Af besvarelsen fremgår det bl.a., at dybstrølesmåtten ofte absorberer væden fra gødningen og pumpesumpen primært bruges, når stalden tømmes ned, og herefter tømmes sumpen med dykpumpe eller slamsuger. Pumpesumpen vil desuden tage væske fra eventuelle lækager fra

drikkekopper/drikkenipler. Miljøstyrelsen konkluderer, at det vil være hensigtsmæssigt at lave en ændring af bekendtgørelsen, som gør det muligt at etablere en pumpesump som alternativ til et fast afløb.

Miljøministeriet vurderer, at dette forudsætter, at dybstrølsesanlægget er indrettet med kanter, der modvirker overløb, samt har et vist fald til pumpesumpen for at sikre, at der ikke sker forurening af grundvand eller overfladevand. Dette indebærer 1) pumpesumpen skal udføres af bestandige materialer, således at den kan modstå nedslivning samt påvirkninger fra pumpetryk i forbindelse med tømning 2) anlægget(stalden) indrettes med et fald så væske samles i pumpesumpen 3) anlægget etableres med en kant, der modvirker overløb. Det bemærkes desuden, at det kun er kravet til selve afløbet i § 8, stk. 2, 2. pkt. som kan fraviges i dybstrølsesstalde. Der vil således fortsat være krav om, at anlægget, jf. § 8, stk. 2, 1. pkt., skal udføres af bestandige materiale, der er uigennemtrængelige for fugt og som kan modstå påvirkningerne fra dyr og redskaber. Kravet til en fast bund fraviges således ikke med den nye ordning.

Forudsat at ovenstående krav overholdes er det derfor Ministeriets vurdering, at løsningen med pumpesump og pumpe kan etableres som alternativ til de nuværende krav om etablering af afløb, der føres gennem tætte, lukkede ledninger til en beholder, der opfylder bestemmelserne i kapitel 8 i dybstrølsesstalde generelt."

§ 8 ser nu sådan ud i sin helhed:

Stk. 3 til og med stk. 8 er nye. Hidtidigt stk. 3 – 9 er nu stk. 9-15.

"Stk. 1

Husdyranlæg, skal være indrettet således, at forurening af grundvand og overfladevand ikke finder sted. Tilsvarende gælder for løbegårde og lignende arealer, hvor der er en høj koncentration af dyr, og hvor næringsstofferne fra husdyrgødningen set over en årrække ikke kan udnyttes på arealet.

Stk. 2

Et anlæg m.v. omfattet af stk. 1 skal have fast bund eller gulve udført af bestandige materialer, som er uigennemtrængelige for fugt, og som kan modstå påvirkningerne fra dyrene og de anvendte redskaber. Anlægget m.v. skal endvidere indrettes med afløb til opsamling af flydende husdyrgødning eller restvand, der føres gennem tætte, lukkede ledninger til en beholder, der opfylder bestemmelserne i kapitel 8.

Stk. 3

Et husdyranlæg, der er indrettet med dybstrøelse, kan som alternativ til kravet om afløb etablere en pumpe-sump. Pumpesumpen skal udføres i bestandige materialer, der er uigennemtrængelige for fugt med henblik på at sikre, at kravene i stk. 1, 1. pkt. overholdes.

Stk. 4

Ikke fast placerede husdyranlæg, hvor dyrene ikke tilbydes foder og vand, kan som alternativ til kravene i stk. 2, opfylde kravene til placering af foder- og vandtrug, jf. § 6, stk. 2 og 3, kravene til strøelse, jf. stk. 7, samt kravene til flytning af husdyranlægget, jf. § 9, stk. 1-3. Bestemmelsen finder ikke anvendelse for hus-dyranlæg til svin og fjerkræ.

Stk. 5

Fast placerede læskure, hvor dyrene ikke tilbydes foder og vand, kan som alternativ til kravene i stk. 2, opfylde kravene til placering af foder- og vandtrug, jf. § 6, stk. 2 og 3, samt kravene til strøelse, jf. stk. 7. Bestemmelsen finder ikke anvendelse for husdyranlæg til svin og fjerkræ.

Stk. 6

Kravet i stk. 2, kan fraviges for ridehaller til heste, der dog skal konstruere en solid bund, der skal udføres, så kravene i stk. 1, 1. pkt. overholdes. Der skal endvidere foretages daglig rengøring efter endt ophold på de dage, hvor ridehallen anvendes.

Stk. 7

Det skal i husdyranlæg omfattet af stk. 4 og 5 sikres, at:

1. Der udlægges et tørt lag sammenpresset halm i 0,3 m tykkelse i hele husdyranlægget, der i fasthed svarer til et stempelslag af en bigballe, før dybstrøelsesarealet tages i brug. Husdyranlæg til får og geder til mælke- og kødproduktion kan udlægge et lag i 0,2 m tykkelse.
2. Dybstrøelsesmåtten skal til enhver tid have en tørstofprocent på mindst 30. Anvendes der andre typer strøelse end halm, skal den samlede sugeevne af denne kunne opveje effekten fra halm.

Stk. 8

Ikke fast placerede husdyranlæg omfattet af stk. 4, der højst er placeret det samme sted i 12 uger ad gangen, jf. § 9, stk. 2, er ikke omfattet af kravene i stk. 7.

Stk. 9

Opsamlingsanlæg til flydende husdyrgødning skal have fast overdækning.

Stk. 10

Husdyrgødning fra et anlæg m.v. omfattet af stk. 1 skal, jf. dog stk. 11, håndteres på en af følgende måder:

1. Føres til opbevaringsanlæg eller anden opbevaring for fast husdyrgødning, jf. kapitel 6.
2. Føres til opbevaringsanlæg for flydende husdyrgødning, jf. kapitel 8.
3. Udbringes direkte på arealer omfattet af bekendtgørelse om anvendelse af gødning.
4. Afgives til tredjemand.

Stk. 11

Husdyrgødning kan føres til et forarbejdningsanlæg, hvis den maksimalt 1 døgn efter opsamlingen håndteres i overensstemmelse med stk. 10, eller føres til et husdyranlæg på samme ejendom, hvor den faste del anvendes som strøelse.

Stk. 12

Der må ikke tilbageføres husdyrgødning fra gødningsopbevaringsanlæg til husdyranlæg, jf. dog stk. 15.

Stk. 13

For husdyranlæg til andre kødædende pelsdyr end ræve, der er indrettet med gødningsrender, jf. § 27, stk. 3, og for husdyranlæg til ræve gælder stk. 2, 1. pkt., alene for opsamlingsanlæg.

Stk. 14

For husdyranlæg til andre kødædende pelsdyr end ræve, der er indrettet med gødningsrender, jf. § 27, stk. 3, og for husdyranlæg til ræve gælder stk. 2, 2. pkt., ikke.

Stk. 15

For husdyranlæg til kvæg, hvor der er et staldsystem uden fortank og med mulighed for bagskyl fra opbevaringsanlægget, og hvor staldsystemet er etableret senest den 1. august 2019, gælder forbuddet mod tilbageførsel af flydende husdyrgødning i stk. 12, ikke."

§ 44: Overgangsordning for eksisterende husdyranlæg

§ 44, stk. 1 handler om eksisterende husdyranlæg, der foretager ændringer / udvidelser.

§ 44, stk. 2 handler om eksisterende husdyranlæg, der ikke foretager ændringer / udvidelser.

§ 44, stk. 3 stiller krav om og til dokumentation.

§ 44, stk. 4 giver tilsynsmyndigheden mulighed for at give påbud om etablering af fast bund og afløb eller pumpesump.

§ 44

"For eksisterende husdyranlæg, der har et staldsystem omfattet af driftsforskrifterne i landbrugets bygge-blade, som var godkendt af Miljøstyrelsen, vedrørende løsdriftstalde med dybstrøelse uden fast bund og afløb for ammekøer, ungdyr, får, geder og heste, jf. § 38, og hvor staldsystemet er etableret senest den 31. december 2021, finder § 8, anvendelse, når anlægget udvides eller ændres. Når udvidelsen eller ændringen hænger bygningsmæssigt sammen med det eksisterende anlæg, bliver også det eksisterende anlæg omfattet af bestemmelserne i § 8, medmindre der sikres en klar adskillelse af gødningsmåtten i det eksisterende produktionsareal og det nye produktionsareal, således at det forhindres, at væske kan løbe mellem produktionsarealerne.

Stk. 2

For eksisterende husdyranlæg omfattet af stk. 1, der ikke foretager ændringer eller udvidelser, skal den ansvarlige for bedriften sikre følgende:

1. Før dybstrøelsesarealet tages i brug, skal der udlægges et tørt lag sammenpresset halm i 0,3 m tykkelse i hele husdyranlægget, der i fasthed svarer til et stempelslag af en bigballe. Husdyranlæg til får og geder til mælke- og kødproduktion kan undtagelsesvis udlægge et lag i 0,2 m tykkelse.
2. Dybstrøelsesmåtten skal til enhver tid have en tørstofprocent på mindst 30.

3. Der skal løbende tilføres strøsmængder, der sikrer en tør og ren overflade for dyrene på dybstrøelsen.
4. Anvendes der andre typer strøelse end halm, skal den samlede sugsevne af denne kunne opveje effekten fra halm.
5. Hvis dyrene er på stald mere end halvdelen af året, skal der etableres en separat ædeplads med fast bund og gødningen herfra skal enten ledes til gødningslager eller fordeles ud på gødningsmåtten.
6. Der må kun anvendes fodermidler, som har begrænsede væskemængder.
7. Drikkevands systemet skal indrettes, så vandspild i gødningsmåtten minimeres.

Stk. 3

Den ansvarlige for bedriften skal kunne dokumentere, at kravene i stk. 2, følges ved at føre logbog med angivelse af dato for udmugning samt antal dyr og halmforbrug ved efterfølgende ibrugtagning af dybstrøelsesarealet. Dokumentation skal opbevares i 5 år og kunne forevises på forlangende i forbindelse med tilsyn.

Stk. 4

Hvis kommunalbestyrelsen ved tilsyn konstaterer, at dybstrøelsen er mangelfuld, eller hvis logbog ikke er ført korrekt, kan tilsynsmyndigheden påbyde den ansvarlige for forholdet at etablere fast bund og afløb eller pumpeump.

§ 38, stk. 1

"§§ 4-24 og 27-34 om krav til placering, indretning og drift af anlæg m.v. kan fraviges, i det omfang anlægget m.v. i stedet overholder nærmere angivne driftsforskrifter i landbrugets byggeblade, som er godkendt af Miljøstyrelsen senest den 31. juli 2018. Byggeblade, der er godkendt af Miljøstyrelsen, findes på styrelsens hjemmeside, www.mst.dk."

Om overgangsordningen

Overgangsordningen i § 44 gælder for eksisterende husdyranlæg, der har et staldsystem omfattet af driftsforskrifterne i landbrugets byggeblade, som var godkendt af Miljøstyrelsen, vedrørende løsdriftstalde med dybstrøelse uden fast bund og afløb for ammekøer, ungdyr, får, geder og heste, jf. § 38, og hvor staldsystemet er etableret senest den 31. december 2021. (Efter praksis kunne stalde til ekstensivt hestehold også indrettes i overensstemmelse med byggebladet for ammekøer mv. Se hertil Miljøstyrelsens *Husdyrvejledning om husdyrgødningsbekendtgørelsens kapitel 4*).

Om de dyretyper, der er omfattet af § 44

Se Miljøministeriets høringsbrev side 13:

"Det skal bemærkes, at de eneste dyretyper, der kan fortsætte den eksisterende drift efter byggebladene, er dem, der fremgår af selve byggebladenes ordlyd. Det drejer sig om løsdriftstalde med dybstrøelse uden fast bund og afløb for ammekøer, ungdyr, får og geder m.v., Ministeriet er opmærksom på, at der er en praksis, hvorefter visse ekstensive hestehold også anvender undtagelsen i byggebladene. Disse vil også kunne fortsætte sin praksis efter byggebladene, hvis de er etableret og følger driftsforskrifterne i byggebladene inden skæringsdatoen. Derimod er bl.a. kalvhytter ikke omfattet."

Om omfattede ændringer / udvidelser

Ministeriet skriver sådan høringsbrevet side 13:

"Det er herefter hensigten, at husdyranlæg, der var omfattet af driftsforskrifterne i byggebladene, kan fastholde denne driftsform. Disse anlæg skal overholde de nye regler i § 8 om fast bund og afløb/pumpeump, når de, efter reglernes ikrafttræden 1. januar 2022, foretager ændringer eller udvidelser, der ikke er bagateller (udvidelser i form af nye anlæg, beholdere mv. og andre større og mere grundlæggende ændringer i form af f.eks. renoveringer, der kan sidestilles med nye anlæg, jf. Miljøstyrelsens vejledning om godkendelsespligt ved ændringer/udvidelser af husdyrbrug). Såfremt udvidelsen/ændringen kan holdes bygningsmæssigt adskilt fra det eksisterende anlæg, finder de nye regler ikke anvendelse for det eksisterende anlæg. En bygningsmæssig adskillelse foreligger eksempelvis, hvis der bygges en ny stald eller et opbevaringsanlæg, der er placeret i afstand fra det eksisterende, eller hvis det nye adskilles fra det eksisterende via en mur. Det er herved muligt at anlægge et nyt produktionsareal med dybstrøelse, der overholder § 8, og samtidig bibeholde et eksisterende produktionsareal med dybstrøelse, der følger overgangsbestemmelserne, så længe produktionsarealerne ikke er bygget sammen."

Om andre typer strøelse end halm

Se ministeriets høringsnotat side 15, nederst:

"... efterspørger yderligere information om, hvad der menes med andre typer strøelse end halm, bemærker Miljøministeriet, at bestemmelsen er en fortsættelse af praksis fra byggebladene. Miljøministeriet antager dog, at det efter omstændighederne vil kunne være spåner, tørv, træ- og halmpiller eller lignende, der kan opsuge den urin og gødning, der udskilles fra dyrene, og som lovligt kan spredes på arealerne. Det bemærkes desuden, at dyrene altid skal sikres et rent og tørt leje, jf. dyrevelfærdsreglerne."

Om forståelsen af § 44, stk. 2, nr. 5

" 5) Hvis dyrene er på stald mere end halvdelen af året, skal der etableres en separat ædeplads med fast bund og gødningen herfra skal enten ledes til gødningslager eller fordeles ud på gødningsmåtten."

Se ministeriets høringsnotat side 16, øverst:

"... yderligere information omkring forståelsen af udkast til § 44, stk. 2, nr. 5, bemærker Miljøministeriet, at der er tale om en fortsættelse af praksis efter byggebladene, som indebærer, at stalden generelt er undtaget for kravet om fast bund og afløb, og at der for omtalte areal stilles krav til en fast bund, men ikke til afløb. For at sikre, at der ikke sker ophobning af næringsstoffer i dybstrøelsen i umiddelbar tilknytning til foderpladsen ved almindeligt afløb fra den faste bund ned i dybstrøelsesmåtten, stilles dog krav til, at gødningen fjernes fra arealet. Der stilles ikke krav til hyppigheden, hvormed dette gøres, da rengøringsbehovet må formodes at variere over tid. Generelt skal det dog sikres, at gødning og væske ikke har et direkte afløb ned i dybstrøelsesmåtten, men i stedet spredes ud over måtten eller fjernes og opsamles på anden måde."

Om logbog

Se ministeriets høringsnotat side 16, midt:

"...Kravet om logbog har til hensigt at sikre, at de omfattede bedrifter kan fortsætte denne praksis med husdyranlæg uden fast bund på en forsvarlig måde, der forpligter producenten at følge driftsforskrifterne. Miljøministeriet vurderer, at logbogen kan bidrage til, at det kan kontrolleres, om reglerne overholdes.

..

ønske om en skabelon for en logbog, bemærker Miljøministeriet, at logbogen kun skal indeholde dato for udmugning, samt antal dyr og halmforbrug ved efterfølgende ibrugtagning af dybstrøelsesarealet. Kravet vil kunne opfyldes ved fotodokumentation, og det er Miljøministeriets opfattelse, at dette ikke kræver selvstændig skabelon i bilag.

...

at kravet om fem års opbevaring af logbog er for lang tid, bemærker Miljøministeriet, at man overvejende er enig heri. Det essentielle med kravet er, at dokumentationen kan forevises ved tilsyn således, at et øjebliksbillede af dybstrøelsesmåtten ved tilsynet suppleres med historik omkring udmugning og opstart af dybstrøelsesmåtten. Dette fordi Miljøministeriet mener, at netop mængden af halm, der lægges ud ved op-start af en ny dybstrøelsesmåtte, er afgørende i forhold til at beskytte mod nedsivning af næringsstoffer til grundvandet. Hvis producenten bliver omfattet af tilsyn, vil det ikke længere være nødvendigt at gemme logbogsoplysninger, der er blevet forevist. Miljøministeriet vil uddybe dette i husdyrvejledningen."

Om påbud og varsel

Ministeriet skriver i høringsnotatet på side 17 nederst:

"..om, at der bør kunne gives varsel før påbud, bemærker Miljøministeriet, at kommunerne som hovedregel er forpligtet til at varsle, før der gives påbud. Et påbud er en bebyrdende forvaltningsakt, og kommunen må, jf. de generelle forvaltningsretlige regler, ikke træffe afgørelse, før den har gjort parten bekendt med oplysningerne eller vurderingerne og givet denne lejlighed til at fremkomme med en udtalelse. Dette sker i praksis ved at fremsende varsel, dvs. et udkast til afgørelse (påbud), til parterne inden, der træffes afgørelse om påbud."

Høringsbrevet og høringsnotatet

Miljøministeriets høringsbrev af 8. oktober 2021: Høring af ændringer i husdyrgødningsbekendtgørelse

Miljøministeriets høringsnotat af 24. november 2021: Høringsnotat vedrørende husdyrgødningsbekendtgørelsen

Er dokumenterne flyttet, kan du søge dem frem på [høringsportalen](#)

Se tidligere udgivelser vedr. ændringer i husdyrgødningsbekendtgørelsen

Husdyrgødningsbekendtgørelsen 1. august 2021

Ny husdyrgødningsbekendtgørelse 1. august 2020

Husdyrgødningsbekendtgørelse 2019

Emneord

Husdyrgodkendelse

Husdyrgødning

Jura

Tema: Miljøgodkendelse af husdyrbrug

Find viden og information om regler, der gælder for husdyrbrug. Det er regler om miljøtilladelse og miljøgodkendelse, herunder revurdering og regulering af ammoniak. Det er også regler om anmeldelse, om placering og indretning af anlæg og om anvendelse af...

Publiceret: 21. januar 2022

Opdateret: 21. januar 2022

Vil du vide mere?

Joan Fuglsig Andresen

Specialkonsulent, Erhvervsjura

SEGES

Støttet af

Promilleafgiftsfonden for landbrug

SEGES Innovation P/S	Tlf.	8740 5000
Agro Food Park 15	Fax.	8740 5010
8200 Aarhus N	Email	info@seges.dk

